

ZAKON

O REPRODUKTIVNOM MATERIJALU ŠUMSKOG DRVEĆA

("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 60/2009)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se osnovne karakteristike polaznog i reproduktivnog materijala šumskog drveća, uslovi, način vrednovanja i priznavanja polaznog materijala, proizvodnja, kontrola i dorada reproduktivnog materijala šumskog drveća, kao i njegov kvalitet, promet i upotreba, te vođenje registra sorti šumskog bilja i drugih registara.

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na:

- a) uzorke reproduktivnog materijala koje privredno društvo ili drugo pravno lice koje se bavi poslovima oplemenjivanja bilja u oblasti šumarstva koristi za naučna istraživanja i izvođenja eksperimenata, u količini utvrđenoj tim programom i
- b) reproduktivni materijal koji vodi porijeklo od genetički modificovanih organizama.

Član 3.

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) izvor sjemena je stablo, grupa stabala ili sastojina unutar regiona provenijencije koji je priznat kao polazni materijal,
- b) sjemenska sastojina je dio šumskog kompleksa izdvojen na osnovu fenotipskih karakteristika stabala u kome su sprovedene mjere njege, a čija je osnovna namjena proizvodnja reproduktivnog materijala,
- v) sjemenska plantaža je izolovani zasad odabranih klonova ili potomstva punih srodnika ili polusrodnika namijenjen za proizvodnju ploda i sjemena, koji često i

obilno plodonosi, a sjeme se lako i mehanizovano sakuplja,

g) roditeljska stabla su stabla od kojih je proizvedeno potomstvo kontrolisanim ili slobodnim oprašivanjem,

d) klon je grupa individua (rameta) proizvedenih vegetativno od jedne matične biljke (ortete),

đ) klonska smješa je smješa identifikovanih klonova u utvrđenom odnosu,

e) potomstvo punih srodnika (full sib) je potomstvo poznatih roditeljskih stabala, a potomstvo polusrodnika (half sib) je potomstvo poznatog materinskog stabla dobijeno iz slobodnog oprašivanja,

ž) hibridi su potomstvo punih srodnika ili polusrodnika,

z) sorta (kultivar) je grupa biljaka unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje određenim svojstvima genotipa ili kombinacije genotipova koja se razlikuje od bilo koje druge sorte prema jednom od navedenih svojstava i kao cjelina ostaje nepromijenjena poslije razmnožavanja,

i) oplemenjivač sorte je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu,

j) proizvođač je privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji se bavi proizvodnjom reproduktivnog materijala upisano u registar proizvođača,

k) nivo razmnožavanja je stepen povezanosti reproduktivnog materijala sa polaznim materijalom,

l) region provenijencije je jedno ili više područja sličnih ekoloških karakteristika u kome sastojine određenih vrsta, podvrsta ili varijeteta pokazuju slične fenotipske ili genetske karakteristike,

lj) partija sjemena je sjeme iste vrste drveća koje potiče od istog priznatog polaznog materijala i koje je na isti način i iste sezone sakupljano, dorađeno i uskladišteno,

m) banka sjemena je dugoročno čuvana kolekcija uzoraka sjemenskog materijala (partija sjemena),

n) klonski arhiv (kolekcija) je dugogodišnji zasad i matičnjak klonova namijenjen očuvanju genetskog fonda i varijabilnosti vrsta i hibrida,

nj) matičnjak je zasad osnovan u svrhu proizvodnje vegetativnog reproduktivnog materijala,

o) centralni matičnjak je zasad reproduktivnog materijala prvog nivoa razmnožavanja u cilju proizvodnje reproduktivnog materijala drugog nivoa razmnožavanja,

p) komercijalni matičnjak je zasad reproduktivnog materijala drugog nivoa

razmnožavanja od koga se proizvodi reproduktivni materijal,

r) rasadnik je posebno uređena površina zemljišta na kojoj se kroz sistem tehnološko-tehničkih postupaka proizvodi reproduktivni materijal,

s) promet reproduktivnog materijala je kupovina, prodaja, uvoz, uslužno posredovanje, davanje bez naknade (poklon, ustupanje i sl.) i razmjena reproduktivnog materijala,

t) snabdjevač reproduktivnog materijala je pravno lice ili preduzetnik koji u skladu sa ovim zakonom obavlja promet reproduktivnog materijala,

ć) kalibriranje je razvrstavane sjemena po različitim veličinama,

u) dorađivač je privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom za doradu reproduktivnog materijala i

f) uvoznik je privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji ispunjava uslove uvoza utvrđene ovim zakonom.

II - POLAZNI I REPRODUKTIVNI MATERIJAL

Član 4.

Polazni materijal za proizvodnju reproduktivnog materijala (u daljem tekstu: polazni materijal) je izvor sjemena, sjemenska sastojina, sjemenska plantaža, roditeljska stabla, klon, klonska smješa.

Član 5.

(1) Reproaktivnim materijalom šumskog drveća (u daljem tekstu: reproduktivni materijal), u smislu ovog zakona, smatraju se materijal generativnog porijekla (šišarka, plod i sjeme namijenjeno za proizvodnju sadnog materijala), vegetativni dio biljke (reznica, korijenova reznica, lisna reznica, pupoljak, izbojak, položenica, korijen, tkivo za mikropropagaciju, kao i drugi vegetativni dijelovi biljke namijenjeni za proizvodnju sadnica) i sadni materijal (biljka proizvedena generativnim ili vegetativnim metodama), koji se koristi za:

a) obnovu i osnivanje šuma sjetvom i sadnjom,

b) održavanje i osnivanje zaštitnih šuma,

v) osnivanje i održavanje plantaža šumskog drveća i

g) podizanje i uređenje zelenih površina.

(2) Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar) donosi pravilnik kojim propisuje listu vrsta šumskog drveća, hibrida i sorti od kojih se dobija reproduktivni materijal.

Član 6.

(1) Reproductivni materijal koristi se samo na način i pod uslovima kojima se obezbjeđuje kvalitet i prilagođenost uslovima sredine, radi obezbjeđenja održivosti šumskih ekosistema i njihovog obnavljanja u skladu sa principima očuvanja šumskog genetskog fonda i fenotipskih karakteristika vrsta.

(2) Zbog očuvanja genetičke raznovrsnosti i njihovih izvora uspostavlja se genetička banka šumskog bilja.

(3) Ustanova koja uspostavlja banku šumskog bilja dužna je obavijestiti Ministarstvo o popisu vrsta i broju objekata u genetičkoj banci šumskog bilja.

(4) Ministar će pravilnikom propisati način realizacije poslova iz st. 2. i 3. ovog člana, a u skladu sa Programom očuvanja biljnih genetičkih resursa.

Član 7.

(1) Vrste reproductivnog materijala u smislu ovog zakona su:

a) materijal poznatog porijekla,

b) selekcionisan materijal,

v) kvalifikovan materijal i

g) testiran (sortni) materijal.

(2) Reproductivni materijal poznatog porijekla je reproductivni materijal koji potiče od stabla, grupe stabala ili iz sastojine, čiji je region provenijencije poznat.

(3) Selekcionisan reproductivni materijal je reproductivni materijal koji je proizveden od osnovnog materijala koji je fenotipski selekcionisan na nivou populacije (u sjemenskoj sastojini).

(4) Kvalifikovan reproductivni materijal je reproductivni materijal koji je proizveden od roditeljskih stabala, klonova, klonskih smješa ili u sjemenskim plantažama, fenotipski odabranih na nivou individue.

(5) Testiran (sortni) reproductivni materijal je reproductivni materijal koji je proizveden u sjemenskim sastojinama, sjemenskim plantažama, od roditeljskih stabala, klonova ili klonskih smješa, čija superiornost mora biti dokazana u uporednim testovima u skladu sa propisima iz oblasti priznavanja sorti šumskog bilja ili je procijenjena na osnovu genetske ocjene dijelova polaznog materijala.

Član 8.

(1) Za podizanje i obnavljanje šuma i podizanje i uređenje zelenih površina može da se koristi reproductivni materijal poznatog porijekla, selekcionisan, kvalifikovan ili testiran reproductivni materijal koji je proizveden u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona.

(2) Reproductivni materijal poznatog porijekla može da se koristi za podizanje i obnavljanje šuma samo unutar istog regiona provenijencije.

Član 9.

(1) Reproductivni materijal iz člana 5. ovog zakona iz uvoza može da se koristi ako je proizveden u skladu sa standardima Evropske unije i ako nema uroda sjemena ili urod sjemena nije dovoljan ili ako na zalihama ne postoje dovoljne količine reproduktivnog materijala za potrebe podizanja i obnavljanja šuma u toj godini.

(2) Rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana donosi ministar.

III - VREDNOVANJE I PRIZNAVANJE POLAZNOG MATERIJALA

Član 10.

(1) Za proizvodnju polaznog materijala poznatog porijekla i selekcionisanog materijala, ministar ustanovljava regione provenijencija pravilnikom kojim propisuje način, postupak i uslove vrednovanja i priznavanja polaznog materijala šumskog drveća.

(2) Pravilnikom iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju vrsta, geografska širina i dužina, površina, nadmorska visina i drugo.

(3) Sastavni dio akta iz stava 1. ovog člana je karta sa ucrtanim granicama regiona provenijencije.

(4) Region provenijencije polaznog materijala od koga je osnovana sjemenska plantaža istovremeno je i region provenijencije reproduktivnog materijala proizvedenog u toj sjemenskoj plantaži.

Član 11.

(1) Priznavanje polaznog materijala za proizvodnju reproduktivnog materijala vrši Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo) na osnovu prijave privrednog društva ili drugog pravnog lica koje je vlasnik, odnosno korisnik polaznog materijala.

(2) Stručne poslove priznavanja polaznog materijala za proizvodnju reproduktivnog materijala poznatog porijekla i selekcionisanog reproduktivnog materijala Ministarstvo može da povjeri privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje ima stalno zaposlenog najmanje jednog diplomiranog inženjera šumarstva sa tri godine radnog iskustva na poslovima sjemenarstva i rasadničke proizvodnje sa položenim stručnim ispitom.

(3) Stručne poslove priznavanja polaznog materijala za proizvodnju kvalifikovanog i testiranog reproduktivnog materijala vrši komisija, koju rješenjem formira ministar.

Član 12.

(1) Kao polazni materijal za proizvodnju reproduktivnog materijala poznatog porijekla priznaće se izvor sjemena čiji je region provenijencije poznat.

(2) Kao polazni materijal za proizvodnju selekcionisanog reproduktivnog materijala priznaće se sastojina visokog uzgojnog oblika, grupe stabala ili pojedinačno stablo, dobrog zdravstvenog stanja i fenotipskih osobina.

(3) Kao polazni materijal za proizvodnju kvalifikovanog reproduktivnog materijala priznaće se:

a) sjemenska plantaža, ako je osnovana od klonova ili potomstva punih srodnika ili polusrodnika stabala dobrog zdravstvenog stanja, izrazito dobrih morfoloških osobina i adaptiranosti na stanišne uslove,

b) roditeljska stabla, ako su dobrog zdravstvenog stanja, izrazito dobrih morfoloških osobina i adaptiranosti na stanišne uslove,

v) klon, ako je matična biljka od koje je proizveden dobrog zdravstvenog stanja, izrazito dobrih morfoloških osobina i adaptiranosti na stanišne uslove i ako može da bude identifikovan na osnovu osobina zbog kojih je priznat kao klon i

g) klonska smješa, ako je sačinjena od priznatih klonova čiji su identitet, broj i proporcija učešća u klonskoj smješi utvrđeni.

(4) Kao polazni materijal za proizvodnju testiranog reproduktivnog materijala priznaće se sjemenska sastojina koja ispunjava uslove iz stava 2. ovog člana, odnosno sjemenska plantaža, roditeljska stabla, klon i klonska smješa koji ispunjavaju uslove iz stava 3. ovog člana, čija je superiornost u odnosu na određenu osobinu dokazana u testovima sprovedenim u skladu sa propisima iz oblasti priznavanja sorti šumskog bilja i međunarodno priznatim postupcima.

(5) Sjemenska plantaža, roditeljska stabla, klon i klonska smješa mogu biti priznati kao polazni materijal za proizvodnju testiranog reproduktivnog materijala i na osnovu genetske ocjene superiornosti od njih proizvedenog reproduktivnog materijala i njihovog odgovarajućeg zdravstvenog stanja.

(6) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje registar sorti šumskog bilja (u daljem tekstu: registar sorti), upis u registar sorti, priznavanje novostvorenih sorti, ispitivanje sorti, vlasnike i održavaoce sorti.

Član 13.

(1) Ministarstvo ustanovljava i vodi registar regiona provenijencije i priznatog polaznog materijala za proizvodnju selekcionisanog, kvalifikovanog, testiranog i reproduktivnog materijala poznatog porijekla (u daljem tekstu: registar regiona) i izdaje uvjerenje o priznatom polaznom materijalu.

(2) Brisaće se iz registra regiona priznati polazni materijal za koji se utvrdi da ne ispunjava uslove na osnovu kojih je izvršeno njegovo priznavanje i upis.

(3) Ministar propisuje sadržinu prijave za priznavanje polaznog materijala za proizvodnju reproduktivnog materijala.

IV - PROIZVODNJA, KONTROLA I DORADA REPRODUKTIVNOG MATERIJALA

Član 14.

(1) Proizvodnjom reproduktivnog materijala može da se bavi privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač reproduktivnog materijala) koje ispunjava sljedeće uslove:

a) da je vlasnik, odnosno korisnik priznatog polaznog materijala, matičnjaka ili rasadnika,

b) da raspolaže odgovarajućom opremom za proizvodnju reproduktivnog materijala,

v) da raspolaže skladišnim prostorom za odvojen smještaj, čuvanje i pakovanje nedorađenog i dorađenog reproduktivnog materijala, a sjemena po partijama, koji obezbjeđuje očuvanje njegovog kvaliteta i zdravstvenog stanja i

g) da ima obezbijeđeno stručno rukovođenje poslovima proizvodnje reproduktivnog materijala (prijavljivanje proizvodnje, obezbjeđivanje i čuvanje propisane dokumentacije, smještaj i čuvanje reproduktivnog materijala i slično).

(2) Stručno rukovođenje poslovima proizvodnje reproduktivnog materijala može da vrši diplomirani inženjer šumarstva sa najmanje tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom, koji je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme kod proizvođača reproduktivnog materijala.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje ispunjenost uslova iz stava 1. ovog člana.

Član 15.

(1) Ministarstvo ustanovljava i vodi registar matičnjaka i rasadnika (u daljem tekstu: registar proizvođača).

(2) Registar iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: datumu upisa u registar, registarskom broju, nazivu vlasnika, odnosno korisnika, lokaciji i površini matičnjaka, rasadnika.

Član 16.

(1) Proizvođač reproduktivnog materijala dužan je da vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala.

(2) Knjiga evidencije iz stava 1. ovog člana sadrži: broj rješenja o utvrđivanju uslova za proizvodnju reproduktivnog materijala, ime lica koje obavlja poslove stručnog rukovođenja proizvodnjom reproduktivnog materijala, pregledni plan

rasadnika i matičnjaka saglasno označenim dijelom gdje se proizvodi reproduktivni materijal vrsta iz člana 3. ovog zakona, vrstu, odnosno sortu i starost reproduktivnog materijala, količinu ukupno primljenog, proizvedenog, prodanog i uništenog reproduktivnog materijala, podatke o načinu proizvodnje, vrsti i datumu izvođenja radova.

Član 17.

Sadni materijal u rasadniku, odnosno matičnjaku mora biti obilježen jasno vidljivim oznakama koje sadrže podatke o vrsti (narodni i naučni naziv) i starosti sadnog materijala.

Član 18.

(1) O vrsti i količini reproduktivnog materijala proizvedenog do 31. oktobra tekuće godine proizvođač je dužan da obavijesti Ministarstvo do 15. novembra iste godine.

(2) Uvoznik reproduktivnog materijala dužan je da obavijesti Ministarstvo o vrsti i količini uvezenog reproduktivnog materijala najkasnije u roku od 15 dana od dana uvoza.

Član 19.

(1) Proizvodnja reproduktivnog materijala podliježe obaveznoj kontroli jednom u toku vegetacije.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana kontrola proizvodnje reproduktivnog materijala topola i vrba vrši se dva puta u toku vegetacije.

(3) Proizvodnja reproduktivnog materijala podliježe obaveznom zdravstvenom pregledu, koji je uređen posebnim propisima.

(4) Kontrolu proizvodnje iz st. 1. i 2. ovog člana (u daljem tekstu: kontrola proizvodnje) vrši Ministarstvo.

(5) Stručne poslove kontrole proizvodnje Ministarstvo može da povjeri privrednom društvu ili drugom pravnom licu iz člana 11. stav 2. ovog zakona.

Član 20.

Proizvođač reproduktivnog materijala dužan je da podnese Ministarstvu prijavu za kontrolu proizvodnje sadnog materijala i sjemena do 30. aprila tekuće godine.

Član 21.

(1) Uvjerenje o porijeklu reproduktivnog materijala izdaje privredno društvo ili drugo pravno lice koje je Ministarstvo ovlastilo za kontrolu proizvodnje, u skladu sa odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa.

(2) Ministar propisuje: način i postupak vršenja kontrole proizvodnje, obrazac

prijave za kontrolu proizvodnje, obrazac zapisnika o kontroli u toku procesa proizvodnje i obrazac uvjerenja o porijeklu reproduktivnog materijala.

(3) Troškove kontrole proizvodnje šumskog reproduktivnog materijala snosi njegov vlasnik, odnosno korisnik.

(4) Proizvođač reproduktivnog materijala dužan je da pod nadzorom inspektora uništi reproduktivni materijal za koji je doneseno rješenje da ne odgovara propisanim uslovima proizvodnje.

Član 22.

(1) Dorada sjemena obuhvata sušenje, trušenje, termo-terapiju, maceriranje, čišćenje, kalibriranje, piliranje, pakovanje, zatvaranje ambalaže, plombiranje, smještaj i čuvanje.

(2) Dorada sjemena obuhvata i dezinfekciju i dezinsekciju, kao i tretiranje sjemena bakterijskim i biostimulatorskim sredstvima.

(3) Dorada sadnica i vegetativnih dijelova obuhvata klasiranje, pakovanje, smještaj i čuvanje.

Član 23.

Doradom reproduktivnog materijala može da se bavi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik (u daljem tekstu: dorađivač) koji ispunjava sljedeće uslove:

a) da ima obezbijeđen radni prostor i opremu za doradu i čuvanje reproduktivnog materijala, odvojeno po partijama i

b) da stručno rukovođenje poslovima dorade reproduktivnog materijala vrši lice koje je diplomirani inženjer šumarstva sa zasnovanim radnim odnosom na neodređeno vrijeme, najmanje dvije godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Član 24.

(1) Pošiljku nedorađenog sjemena na doradu prati zapisnik proizvođača o branju, odnosno sakupljanju šišarica i plodova.

(2) Zapisnik iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:

a) vrsti,

b) datumu branja, odnosno sakupljanja,

v) masi pošiljke,

g) registarskom broju i vrsti polaznog materijala za proizvodnju reproduktivnog materijala i

d) regionu provenijencije za reproduktivni materijal kategorije poznatog porijekla i selekcionisanog.

Član 25.

(1) Dorađivač je dužan da vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala.

(2) Knjiga evidencije iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: datumu prijema, vrsti i količini, proizvođaču nedorađenog reproduktivnog materijala, datumu dorade, vrsti i količini dorađenog reproduktivnog materijala, datumu isporuke, vrsti i količini isporučenog dorađenog reproduktivnog materijala i licu kome je taj materijal isporučen.

V - KVALITET, PROMET I UPOTREBA REPRODUKTIVNOG MATERIJALL

Član 26.

(1) Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala vrši se po međunarodno priznatom metodu prije njegovog korišćenja i stavljanja u promet.

(2) Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

(3) Ispitivanje i utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala iz uvoza vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje posjeduje certifikate međunarodnog udruženja za ispitivanje kvaliteta reproduktivnog materijala.

Član 27.

(1) Ispitivanjem i utvrđivanjem kvaliteta reproduktivnog materijala može da se bavi privredno društvo, odnosno drugo pravno lice koje ispunjava sljedeće uslove:

a) da ima obezbijeđen radni prostor za ispitivanje kvaliteta reproduktivnog materijala,

b) da ima obezbijeđen prostor za čuvanje uzoraka reproduktivnog materijala,

v) da raspolaže odgovarajućim uređajima, aparatima i priborom za ispitivanje kvaliteta reproduktivnog materijala, prema vrsti reproduktivnog materijala koji se ispituje i

g) da za obavljanje poslova ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta reproduktivnog materijala ima zaposleno lice koje je diplomirani inženjer šumarstva sa zasnovanim radnim odnosom na neodređeno vrijeme, najmanje tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje kriterijume za opšte karakteristike,

odgovarajući kvalitet i količinu, kategorije kvaliteta, način etiketiranja, pakovanja i razvrstavanja reproduktivnog materijala u kvalitetne kategorije.

Član 28.

(1) Za dorađen reproduktivni materijal koji ispunjava propisane norme kvaliteta privredno društvo, odnosno drugo pravno lice iz člana 27. stav 1. ovog zakona izdaje deklaraciju o kvalitetu reproduktivnog materijala.

(2) Ministar propisuje obrazac i sadržaj deklaracije o kvalitetu reproduktivnog materijala.

(3) Rok važenja deklaracije o kvalitetu reproduktivnog materijala određuje privredno društvo, odnosno drugo pravno lice iz člana 27. stav 1. ovog zakona u zavisnosti od vrste, starosti i načina čuvanja reproduktivnog materijala, a najviše osam mjeseci od dana izdavanja,

Član 29.

Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice iz člana 27. stav 1. ovog zakona dužno je da čuva dokumentaciju o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta reproduktivnog materijala najmanje pet godina, a po jedan primjerak uzorka iz svake partije sjemena najmanje 18 mjeseci.

Član 30.

U promet može da se stavi reproduktivni materijal:

a) šumskog drveća poznatog porijekla, selekcionisan, kvalifikovan ili testiran,

b) selekcionisan, kvalifikovan ili testiran reproduktivni materijal hibrida,

v) kvalifikovan ili testiran reproduktivni materijal topola i drugih vrsta koje su na nivou klona.

Član 31.

(1) Promet reproduktivnog materijala može da vrši proizvođač upisan u registar proizvođača iz člana 15. ovog zakona i snabdjevač upisan u registar snabdjevača reproduktivnog materijala koji vodi Ministarstvo.

(2) Registar snabdjevača reproduktivnog materijala iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: nazivu, sjedištu i adresi proizvođača i snabdjevača i odgovornom licu snabdjevača.

Član 32.

(1) Reproductivni materijal u prometu mora biti upakovan tako da je zaštićen od isušivanja, upale, oštećenja i infekcije.

(2) Partije sjemena i ploda stavljaju se u promet u plombiranim pošiljkama.

Član 33.

(1) Pošiljku dorađenog sjemena u prometu, sadnica i vegetativnih dijelova biljaka prati uvjerenje o porijeklu i deklaracija o kvalitetu.

(2) Reproductivni materijal u prometu mora da odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji o kvalitetu reproduktivnog materijala.

Član 34.

(1) Na ambalažu pošiljke reproduktivnog materijala proizvođač, odnosno dorađivač reproduktivnog materijala stavlja etiketu, koja sadrži podatke o:

- a) nazivu proizvođača, odnosno dorađivača reproduktivnog materijala,
- b) broju uvjerenja o porijeklu reproduktivnog materijala,
- v) broju deklaracije o kvalitetu,
- g) vrsti (narodni i naučni naziv),
- d) kategoriji reproduktivnog materijala,
- đ) datumu sakupljanja, odnosno proizvodnje reproduktivnog materijala i
- e) roku važenja deklaracije o kvalitetu.

(2) Etiketa se izdaje na obojenom papiru i razlikuje po boji za pojedine kategorije reproduktivnog materijala, i to:

- a) žuta za reproduktivni materijal poznatog porijekla,
- b) zelena za selekcionisan reproduktivni materijal,
- v) ružičasta za kvalifikovan reproduktivni materijal i
- g) plava za testiran reproduktivni materijal.

Član 35.

Prenos sjemena i plodova na doradu ne smatra se prometom reproduktivnog materijala u smislu odredaba ovog zakona.

Član 36.

(1) U promet ne može da se stavi reproduktivni materijal čiji je rok važenja deklaracije o kvalitetu istekao.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana na zahtjev vlasnika reproduktivnog materijala privredno društvo, odnosno drugo pravno lice iz člana 27. stav 1. ovog zakona

izvršiće ponovno ispitivanje, utvrđivanje kvaliteta, kao i izdavanje deklaracije o kvalitetu reproduktivnog materijala za koji utvrdi da ispunjava propisane norme kvaliteta.

Član 37.

(1) Promet reproduktivnog materijala može da se obavlja samo na prodajnom mjestu koje obezbjeđuje očuvanje svojstava u pogledu vrste, vitalnosti, kondicije i drugo.

(2) Prometom reproduktivnog materijala na malo može da se bavi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik ako na prodajnom mjestu ima zaposlenog diplomiranog inženjera šumarstva sa položenim stručnim ispitom.

Član 38.

Iz sredstava posebnih namjena za šume, a radi unapređivanja proizvodnje reproduktivnog materijala finansiraće se:

- a) troškovi priznavanja polaznog materijala, uređenja i genetskih melioracija,
- b) proizvodnja šumskog reproduktivnog materijala,
- v) opremanje i modernizacija rasadnika za proizvodnju reproduktivnog materijala šumskog drveća i
- g) ustanovljavanje genetičke banke šumskog bilja.

VI – NADZOR

Član 39.

(1) Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Republička uprava za inspekcijske poslove, putem Inspekcije za šumarstvo.

Član 40.

U vršenju poslova inspekcijekog nadzora šumarski inspektor ovlašćen je i dužan da:

- a) kontroliše sakupljanje i ubiranje reproduktivnog materijala sa sjemenskih stabala, sastojina i plantaža,
- b) vrši obavezne preglede u postupku odabiranja i priznavanja matičnjaka i ustanovljavanja registra matičnjaka i rasadnika,
- v) kontroliše i utvrđuje uslove za proizvodnju, doradu i za ispitivanje i utvrđivanje

kvaliteta reproduktivnog materijala,

g) kontroliše proces proizvodnje, postupak dorade i postupak ispitivanja i utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala,

d) vrši obavezne preglede u postupku kontrole proizvodnje reproduktivnog materijala i izdavanja propisanih uvjerenja,

đ) uzima uzorke reproduktivnog materijala bez naknade radi ispitivanja i utvrđivanja kvaliteta,

e) kontroliše promet, upotrebu i kvalitet reproduktivnog materijala,

ž) kontroliše da li se povjereni poslovi vrše u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega i

z) zahtijeva pomoć organa nadležnih za unutrašnje poslove ako ocijeni da bez njihove pomoći ne može da izvrši nadzor.

Član 41.

(1) U vršenju poslova iz člana 40. ovog zakona šumarski inspektor ovlašćen je i dužan da:

a) zabrani upotrebu i stavljanje u promet reproduktivnog materijala uvezenog bez odobrenja Ministarstva (član 9. stav 2.),

b) zabrani proizvodnju, doradu i utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala, ako za to nisu ispunjeni propisani uslovi ili ako se ove djelatnosti obavljaju bez dokaza o ispunjenosti propisanih uslova (član 14. st. 1.i 2.),

v) naredi uništavanje i nadzire postupak uništavanja reproduktivnog materijala za koji je doneseno rješenje da ne odgovara propisanim uslovima proizvodnje (član. 21. stav 4.),

g) zabrani proizvodnju, doradu, upotrebu i stavljanje u promet reproduktivnog materijala koji nema dokumentaciju iz člana 33. stav 1.,

d) zabrani stavljanje u promet reproduktivnog materijala koji ne odgovara propisanom i deklarisanom kvalitetu u deklaraciji o kvalitetu reproduktivnog materijala (član 33. stav 2.) i

đ) naredi otklanjanje utvrđene nepravilnosti kada u postupku nadzora utvrdi da propis o reproduktivnom materijalu nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen i odredi za to potreban rok.

(3) Troškovi koji nastanu prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja reproduktivnog materijala na osnovu ovlašćenja iz stava 1. tačka v) ovog člana padaju na teret lica od kojeg je reproduktivni materijal oduzet.

Član 42.

(1) Protiv rješenja inspektora dopuštena je žalba Ministarstvu.

(2) Žalba izjavljena na rješenje inspektora iz stava 1. ovog člana ne odlaže njegovo izvršenje.

Član 43.

(1) Utvrđivanje kvaliteta inspekcijskih uzoraka reproduktivnog materijala Ministarstvo može da povjeri privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu koje ispunjava uslove iz člana 27. ovog zakona.

(2) Troškove koji nastaju u vezi sa utvrđivanjem kvaliteta inspekcijskih uzoraka reproduktivnog materijala snosi privredno društvo, odnosno drugo pravno i fizičko lice od koga je uzorak uzet.

VII - KAZNE NE ODREDBE

Član 44.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

a) koristi reproduktivni materijal za podizanje i obnavljanje šuma proizveden suprotno odredbama člana 8. ovog zakona,

b) koristi reproduktivni materijal iz uvoza suprotno odredbama člana 9. ovog zakona,

v) ako se bavi proizvodnjom reproduktivnog materijala, doradom reproduktivnog materijala ili utvrđivanjem kvaliteta sjemena, a ne ispunjava propisane uslove ili nastavi da se bavi ovim djelatnostima poslije rješenja inspektora o zabrani vršenja ovih djelatnosti (član 14. stav 1., član 23. i član 41. stav 1. tačka b),

g) prije stavljanja u promet i korišćenja ne izvrši utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala (član 26.),

d) stavi u promet reproduktivni materijal suprotno odredbi člana 30. ovog zakona,

đ) promet reproduktivnog materijala vrši proizvođač ili snabdjevač koji nije upisan u registar proizvođača i registar snabdjevača reproduktivnog materijala (član 31. stav 1.),

e) pošiljku dorađenog sjemena u prometu, sadnica i vegetativnih dijelova biljaka ne prati dokumentacija iz člana 33. stav 1.,

ž) stavlja u promet reproduktivni materijal koji ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji (član 33. stav 2.) i

z) postupi suprotno odredbi člana 36. stav 1. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

(3) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz st. 1. i 2. ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 45.

(1) Novčanom kaznom od 6.000 do 18.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

a) ne vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala, odnosno ako knjiga evidencije ne sadrži propisane podatke (član 16.),

b) postupi suprotno odredbi člana 17. ovog zakona,

v) ne obavijesti Ministarstvo o vrsti i količini proizvedenog, odnosno uvezenog reproduktivnog materijala (član 18.),

g) ne podnese Ministarstvu prijavu za kontrolu proizvodnje, odnosno ako je ne podnese u propisanom roku (član 20.),

d) postupi suprotno odredbi člana 24. ovog zakona,

đ) ne vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala, odnosno ako knjiga evidencije ne sadrži propisane podatke (član 25.),

e) ne čuva dokumentaciju o ispitivanju i utvrđivanju kvaliteta reproduktivnog materijala do propisanog roka (član 29.),

ž) stavi reproduktivni materijal u promet suprotno odredbi člana 32. ovog zakona i

z) postupi suprotno odredbama člana 34. ovog zakona.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 600 do 1.800 KM i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 46.

Novčanom kaznom od 6.000 do 18.000 KM kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

a) se bavi proizvodnjom reproduktivnog materijala ili doradom reproduktivnog materijala, a ne ispunjava propisane uslove ili nastavi da se bavi ovim djelatnostima i poslije rješenja inspektora o zabrani vršenja ovih djelatnosti (član 14. stav 1., član 23. i član 41. stav 1.),

b) ne vodi knjigu evidencije reproduktivnog materijala, odnosno ako knjiga evidencije ne sadrži propisane podatke (član 16.),

v) postupi suprotno odredbi člana 17. ovog zakona,

- g) ne obavijesti Ministarstvo o vrsti i količini proizvedenog, odnosno uvezenog reproduktivnog materijala (član 18.),
- d) ne podnese Ministarstvu prijavu, odnosno ako je ne podnese u propisanom roku (član 20.),
- đ) postupi suprotno odredbi člana 24. ovog zakona,
- e) ne vodi knjigu evidencije o doradi reproduktivnog materijala, odnosno ako knjiga evidencije ne sadrži propisane podatke (član 25.),
- ž) prije stavljanja u promet i korišćenja ne izvrši utvrđivanje kvaliteta reproduktivnog materijala (član 26.),
- z) stavi u promet reproduktivni materijal suprotno odredbi člana 30. ovog zakona,
- i) stavi reproduktivni materijal u promet suprotno odredbi člana 32. ovog zakona,
- j) pošiljku dorađenog sjemena u prometu, sadnica i vegetativnih dijelova biljaka ne prati dokumentacija iz člana 33. stav 1.,
- k) stavlja u promet reproduktivni materijal koji ne odgovara kvalitetu označenom u deklaraciji (član 33. stav 2.),
- l) postupi suprotno odredbi člana 34. ovog zakona i
- lj) postupi suprotno odredbi člana 36. stav 1. ovog zakona.

VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 47.

(1) Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom reproduktivnog materijala, doradom, ispitivanjem i utvrđivanjem kvaliteta reproduktivnog materijala, prometom i upotrebom reproduktivnog materijala dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

(2) U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti:

- a) pravilnik kojim se propisuje lista vrsta šumskog drveća, hibrida i sorti od kojih se dobija reproduktivni materijal (član 5. stav 2.),
- b) pravilnik o uspostavljanju genetičke banke šumskog bilja (član 6. stav 4.),
- v) pravilnik o načinu, postupku i uslovima vrednovanja i priznavanja polaznog materijala šumskog drveća (član 10. stav 1. i član 13. st. 1. i 3.),
- g) pravilnik o registru sorti šumskog bilja (član 12. stav 6.),

d) pravilnik o proizvodnji, doradi i kontroli reproduktivnog materijala šumskog drveća (član 14. stav 3. i član 21. stav 2.) i

đ) pravilnik o kvalitetu, prometu i upotrebi reproduktivnog materijala šumskog drveća (član 27. stav 2. i član 28. stav 2.).

Član 48.

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/97).

Član 49.

Polazni materijal priznat u skladu sa propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona smatra se priznatim polaznim materijalom za proizvodnju selekcionisanog reproduktivnog materijala.

Član 50.

Proizvodnja reproduktivnog materijala započeta do stupanja na snagu ovog zakona sprovedeće se po propisima po kojima je započeta.

Član 51.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/97).

Član 52.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".